

Gèneres d'opinió en premsa diària i no diària

Llicenciatura: Periodisme

Curs: Segon (1999-2000)

Codi: 20725

Crèdits: 5

Semestre: Segon

Professors responsables de l'assignatura: **Eva Piquer i Francesc Burguet**

PROGRAMA

1. L'opinió a la premsa. On i com es manifesta. L'opinió explícita i l'opinió implícita. El mite de l'objectivitat: la subjectivitat en la feina periodística. Informació, interpretació i opinió. Característiques generals de l'article d'opinió.

2. Antecedents. Retòrica i argumentació. La retòrica clàssica. La Nova Retòrica. Retòrica i periodisme. Les decisions prèvies a l'article periodístic: de què parlem, què en diem, com ho diem. L'eficàcia dels gèneres d'opinió: capacitat de convèncer, capacitat de persuadir, autoritat de l'autor, influència del mitjà.

3. L'estil del periodisme d'opinió. L'organització de l'argumentació. L'estructura. El títol. El final. La frase. El punt de vista. El to. Les frases fetes i els tòpics.

4. Gèneres i subgèneres. Criteris de distinció. Funcions. Què en diuen els llibres d'estil. Els gèneres de frontera: crònica, entrevista, reportatge.

5. La secció d'opinió. L'editorial, l'opinió no firmada, la tribuna oberta, l'opinió gràfica, les cartes al director. La relació amb el lector.

6. L'anàlisi. Interpretació de l'actualitat. Explicació, contextualització, conseqüències. Equilibri entre anàlisi i opinió.

7. L'editorial. Instrument d'influència del mitjà. L'equip editorial. Estructura. Temes. Funcions. Estil i to. Títol, paràgraf final.

8. La columna. Seccions fixes. Autors. Temes.

9. La crítica. Funcions. Crítica de llibres, d'art, d'espectacles (cine, teatre, música), de televisió. Crítics i creadors. El poder del crític.

10. L'opinió sobre persones. Perfil i retrat.

AVALUACIÓ

Aquesta és una assignatura eminentment pràctica. L'objectiu és que l'alumne adquereixi les eines bàsiques per escriure textos periodístics d'opinió i aprengui a analitzar críticament aquests mateixos textos. A les classes de teoria s'intentaran subministrar les eines que els alumnes necessitaran a les classes pràctiques.

La nota final dels alumnes que s'acullen al sistema d'avaluació contínua vindrà donada pel seguiment individualitzat (per part del professor responsable o d'un professor ajudant) dels exercicis pràctics fets al llarg del curs.

A l'hora d'avaluar les pràctiques no tindrem en compte l'opinió defensada, sinó:

- L'estrategia persuasiva de l'article.
- La consistència de l'argumentació.
- L'ordre lògic i l'estructura de l'article.
- La veracitat de la informació i l'esforç documental.
- L'estil. El títol. El final.
- L'originalitat de les idees.
- La competència gramatical i ortogràfica.
- L'adaptació a les instruccions concretes de l'exercici.

Els exàmens oficials de juny i setembre tindran un caràcter teòrico-pràctic. Seran l'únic mètode d'avaluació dels alumnes que no hagin assistit a classe i no hagin fet totes les pràctiques.

BIBLIOGRAFIA

a. Sobre periodisme i teoria literària

- AGUILERA, O. (1992): *La literatura en el periodismo. Y otros estudios en torno a la libertad y el mensaje informativo*, Paraninfo.
- ARIAS Arisa, M.M. (1994): *El estilo en la obra de Manuel Vicent: la obra en prensa de Manuel Vicent*, Universidad Complutense de Madrid, Facultad de Ciencias de la Información. (TD)
- ARMAÑANZAS, E. i Díaz Noci, J. (1996): *Géneros de opinión*, Universidad del País Vasco.
- AYALA, F. de (1985): *La retórica del periodismo y otras retóricas*, Espasa-Calpe.
- BAKHTIN, M.M. (1989): *Teoría y estética de la novela*, Taurus.
- BRIOSCHI, F. i Di Girolamo, C. (1984): *Introducción al estudio de la literatura*, Ariel.
- CASASÚS, J. M. (1986): *Lliçons de periodisme en Josep Pla*, Destino.
- CASASÚS, J. M. (1986): *Lliçons de periodisme en Josep Pla*, Destino.
- CASASÚS, J.M. i Núñez Ladevèze, L. (1991): *Estilo y géneros periodísticos*, Ariel.

- CASASÚS, J.M. (1988): *El periodisme a Catalunya*, Plaza & Janés.
- CHILLÓN, A. (1993): *Literatura i periodisme*, Universitat de València, Universitat d'Alacant i Universitat Jaume I.
- CHILLÓN, A. (1994): *La Literatura de Fets*, Llibres de l'Índex.
- CHILLÓN, A. (1994): L'estudi de les relacions entre periodisme i literatura per mitjà del Comparatisme Periodístico-Literari, dins *Anàlisi*, núm.16, Cerdanyola del Vallès, Departament de Periodisme de la UAB.
- FORRADELLAS, J. i Marchese, A. (1994): *Diccionario de retórica, crítica y terminología literaria*, Ariel.
- GIROLAMO, C. Di (1982): *Teoría crítica de la literatura*, Editorial Crítica.
- GOMIS, Ll. (1989): *Teoria dels gèneres periodístics*, Centre d'Investigació de la Comunicació.
- GOMIS, L. (1991): *Teoría del periodismo*, Paidós.
- GONZÁLEZ Reyna, S. (1991): *Periodismo de opinión y discurso*, Editorial Trillas.
- GUILLÉN, C. (1985): *Entre lo uno y lo diverso*, Editorial Crítica.
- GUTIÉRREZ Palacio, J. (1984): *Periodismo de opinión*, Paraninfo.
- LEÓN Gross, T. (1996): *El artículo de opinión*, Ariel.
- LLANAS Pont, M. (1992): *Introducció a l'estudi d'Agustí Calvet (Gaziel): 1887-1953*, UAB, Facultat de Lletres. (TD)
- LLOVET, J. (ed.) (1996) *Teoria de la literatura*, Columna.
- LÓPEZ Pan, F. (1996): *La columna periodística. Teoría y práctica. El caso de Hilo directo*, Ediciones Universidad de Navarra.
- LÓPEZ Pan, F. (1995): La columna como género periodístico, estudi introductori del llibre *70 columnistas de la prensa española*, EUNSA.
- MORÁN Torres, E. (1988): *Géneros del periodismo de opinión*, EUNSA.
- PALOMO, M. del P. (ed.) (1997): *Movimientos literarios y periodismo en España*, Síntesis.
- SANTAMARÍA Suárez, L. (1997): *Géneros para la persuasión en periodismo*, Paraninfo.
- VALLEJO Mejía, M.L. (1993): *La crítica literaria como género periodístico*, EUNSA.

b. Sobre com escriure

- ABC (1990): *Libro de estilo de ABC*, Ariel.
- AVUI (1997): *Llibre d'estil*, Empúries.
- AYUSO, A. (ed.) (1997): *El oficio de escritor*, Ediciones y Talleres de Escritura Creativa Fuentetaja.
- ARISTÒTIL (1985): *Retòrica. Poètica*, Laia.
- BAUDELAIRE, Ch. (1996): *Consells als joves escriptors*, Columna.
- CABRÉ, J. (1999): *El sentit de la ficció*, Proa.
- CASSANY, D. (1987): *Descriure escriure. Com s'aprèn a escriure*, Empúries.
- CERAMI, V. (1997): *Consells a un jove escriptor*, Edicions 62.
- COROMINA, E. (1991): *Manual de redacció i estil*, Eumo Editorial.
- COSTA, J.; Fité, R.; Mestres, J. M. i Oliva, M. (1995): *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos*. Eumo Editorial, Universitat de Barcelona, Universitat Pompeu Fabra i Associació de estres Rosa Sensat.
- EL PAÍS, *Libro de estilo* (1996), Ediciones El País.

- FLAUBERT, G. (1998): *Sobre la creación literaria. Extractos de la Correspondencia*, Ediciones y Talleres de Escritura Creativa Fuentetaja.
- FOLCH i Camarasa, R. (1991): *Manual del perfecte escriptor mediocre*, La Campana.
- GRIJELMO, Á. (1997): *El estilo del periodista*, Taurus.
- LODGE, D. (1998): *L'art de la ficció*, Empúries.
- NELSON, V. (1997): *Sobre el bloqueig de l'escriptor*, Empúries.
- NÚÑEZ Ladevèze, L. (1993): *Teoría y práctica de la construcción del texto*, Ariel.
- RILKE, R. M. (1984): *Cartes a un jove poeta*, La Llar del llibre.
- TUBAU, I. (1993): *Llengua i pàtria amb ceba tendra. Com escriure articles en català*, Laertes.
- TUBAU, I. (1995): *Periodismo oral. Hablar y escribir para radio y televisión*, Paidós.
- VARGAS Llosa, Mario (1997): *Cartas a un joven novelista*, Ariel-Planeta.
- ZAPATA, Á. (1997): *La práctica del relato. Manual de estilo literario para narradores*, Ediciones y Talleres de Escritura Creativa Fuentetaja.

c. Reculls d'articles periodístics

- AZÚA, F. (1996): *Salidas de tono*, Anagrama.
- BARRIL, J. (1988): *Àlbum de cromos*, La Campana.
- CASASÚS, J.M. (1996): *Periodisme català que ha fet història*, Proa.
- CASTRO, L. (1998): *Diario de los años apresurados*, Hiperión.
- ESPAÑA, R. de (1998): *Sospechosos habituales*, Anagrama.
- FERRATÉ, J. (1989): *Provocacions*, Empúries.
- GARCÍA MÁRQUEZ, G. (1991): *Notas de prensa 1980-1984*, Mondadori.
- MILLÁS, J.J. (1995): *Algo que te concierne*, El País Aguilar.
- MONZÓ, Q. (1984): *El dia del senyor*, Quaderns Crema.
- MONZÓ, Q. (1987): *ZZZZZZZZ...*, Quaderns Crema.
- MONZÓ, Q. (1990): *La maleta turca*, Quaderns Crema.
- MONZÓ, Q. (1991): *Hotel Intercontinental*, Quaderns Crema.
- MONZÓ, Q. (1994): *No plantaré cap arbre*, Quaderns Crema.
- ORDÓÑEZ, M. (1996): *Molta Comèdia. Cròniques de teatre 1987-1995*, La Campana.
- RIVAS, M. (1997): *El periodismo es un cuento*, Alfaguara.
- ROIG, M. (1990): *Melindros*, Ediciones B.
- ROIG, M. (1993): *Un pensament de sal, un pessic de pebre*, Edicions 62.
- SAGARRA, J.M. (1995): *L'aperitiu*, La Campana.
- SUBIRANA, J. (1998): *Per a què serveix un escriptor?*, Proa.
- TORRES, M. (1993): *Amor América*, El País Aguilar.
- UMBRAL, F. (1984): *Mis queridos monstruos*, Ediciones El País.
- VÁZQUEZ Montalbán, M. (1993): *Felípicas*, El País Aguilar.
- VICENT, M. (1993): *A favor del placer*, El País Aguilar.